

Surface resistance, drag and lift

Mohsen Soltanpour

Email: soltanpour@kntu.ac.ir

URL: <http://sahand.kntu.ac.ir/~soltanpour/>

هنگامی که اجسامی نظیر کشتی یا هواپیما که در سیال حرکت می‌کنند، سیال مقاومتی در برابر حرکت جسم وارد می‌کند که رانش (**drag**) نامیده می‌شود. رانش یک جسم مولفه‌ای از نیرو است که در جهت **سرعت آزاد جریان** عمل می‌کند.

دو نوع تنش نیروی رانش را تولید می‌کنند:

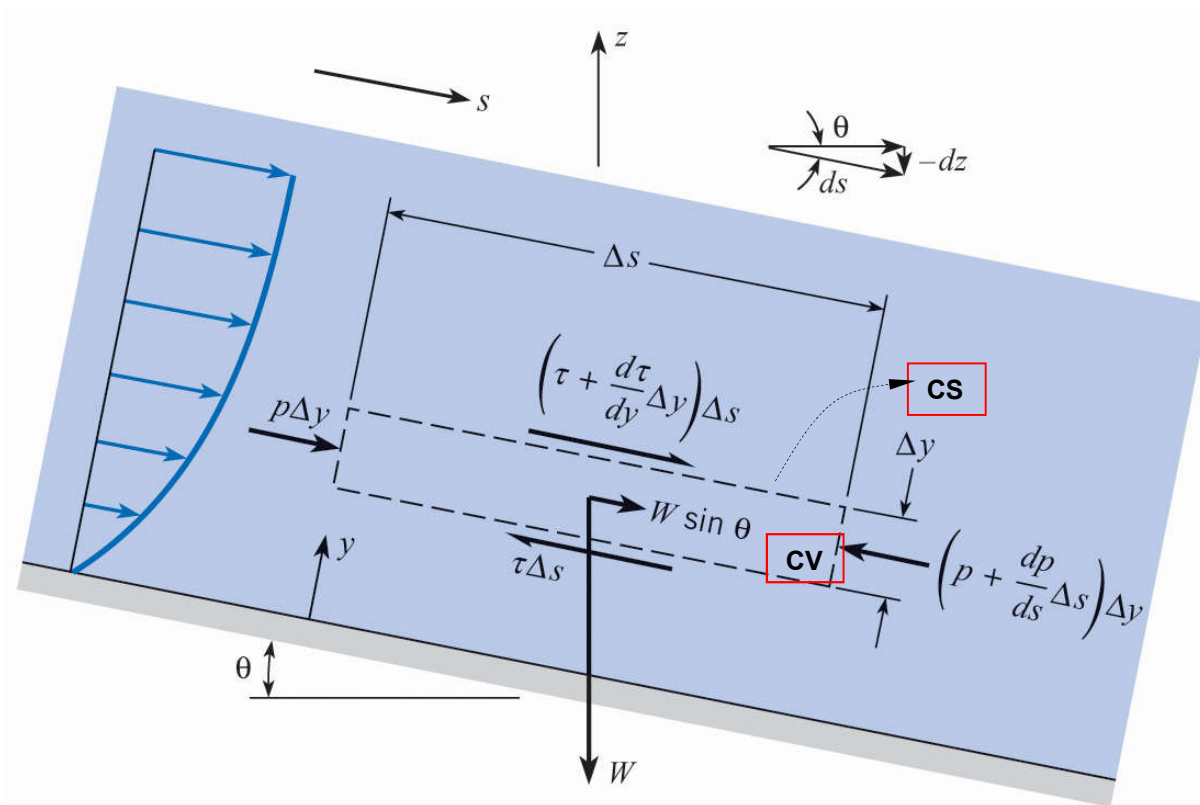
- تنش برشی ← رانش اصطکاک پوسته‌ای **skin friction drag**

- فشار ← رانش شکلی **form drag**

در تحلیل «رانش اصطکاک پوسته‌ای» مفهوم **لایه مرزی (boundary layer)** ارائه می‌شود. لایه مرزی لایه بسیار نازکی از سیال واقع بر سطح صفحه است که در آن سرعت از صفر تا سرعت آزاد جریان تغییر می‌کند. دو نوع لایه مرزی **خطی (laminar boundary layer)** و **آشفته (turbulent boundary layer)** شرح داده شده و نحوه محاسبه ضخامت لایه مرزی، تنش برشی و نیروی رانش ارائه می‌شود.

اصطکاک سطحی در جریان آرام یکنواخت (Surface resistance with uniform laminar flow)

فرض می شود جریان دائمی و یکنواخت* (مقدار ثابت سرعت جریان در طول خط جریان) است، با استفاده از معادله اندازه حرکت برای حجم کنترل شکل با ابعاد $\Delta s \times \Delta y \times unity$ در راستای جریان S :

$$\sum F_s = 0$$

نیروی ناشی از فشار:

$$p\Delta y - \left(p + \frac{dp}{ds} \Delta s \right) \Delta y = -\frac{dp}{ds} \Delta s \Delta y$$

نیروی خالص ناشی از تنش برشی:

$$\left(\tau + \frac{d\tau}{dy} \Delta y \right) \Delta s - \tau \Delta s = \frac{d\tau}{dy} \Delta y \Delta s$$

مولفه نیروی وزن در راستای S :

$$\rho g \Delta s \Delta y \sin \theta = -\gamma \Delta s \Delta y \frac{dz}{ds}$$

$$\Rightarrow -\frac{dp}{ds} \Delta s \Delta y + \frac{d\tau}{dy} \Delta y \Delta s - \gamma \Delta s \Delta y \frac{dz}{ds} = 0$$

$$\frac{d\tau}{dy} = \frac{d}{ds} (p + \gamma z)$$

$$\text{و } \tau = \mu \frac{du}{dy}$$

$$\Rightarrow \frac{d^2 u}{dy^2} = \frac{1}{\mu} \frac{d}{ds} (p + \gamma z)$$